

Convention 154 : Convention concerning the Promotion of Collective Bargaining, 1981

ที่ประชุมใหญ่ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

ซึ่งคณะประศาสน์การของสำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ จัดให้มีขึ้น ณ นครเจนีวา

และประชุมกันในสมัยที่หกสิบเจ็ด เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๘๑ (พ.ศ.

๒๕๒๔) และ

โดยการยืนยันบทบัญญัติของปฏิญญาแห่งฟีลาเดลเฟียที่ได้ให้การรับรอง “ข้อพันธะของ
องค์การแรงงานระหว่างประเทศที่นำไปปฏิบัติได้จริง เพื่อให้บรรดาชาติต่างๆ
ประสบความสำเร็จในการดำเนินโครงการระดับโลก...การยอมรับที่มี
ประสิทธิผลของสิทธิในการร่วมเจรจาต่อรอง” และโดยคำนึงว่า หลักการนี้ “ใช้
บังคับได้กับทุกคนในทุกหนแห่ง” และ

โดยคำนึงถึงความสำคัญหลักๆของมาตรฐานระหว่างประเทศ ที่มีอยู่ในอนุสัญญาว่าด้วย
เสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว ค.ศ. ๑๙๔๘ (พ.ศ.
๒๔๙๐) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิในการรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรอง ค.ศ.
๑๙๔๙ (พ.ศ.๒๔๙๒) ข้อแนะนำด้วยการทำความตกลงร่วมกัน ค.ศ. ๑๙๕๑ (พ.ศ.
๒๔๙๔) ข้อแนะนำด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและการชี้ขาดข้อพิพาทโดยสมัคร
ใจ ค.ศ. ๑๙๕๑ (พ.ศ. ๒๔๙๔) อนุสัญญาและข้อแนะนำด้วยแรงงานสัมพันธ์
(ภาครัฐ) ค.ศ. ๑๙๗๘ (พ.ศ.๒๕๒๑) และอนุสัญญาและข้อแนะนำด้วยการบริหาร
แรงงาน ค.ศ. ๑๙๗๘ (พ.ศ.๒๕๒๑) และ

โดยพิจารณาเห็นว่ามีคามจำเป็นที่จะต้องเพิ่มความพยายามในการดำเนินการให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ของมาตรฐานเหล่านี้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักการที่กำหนดไว้ใน
มาตรา ๔ ของอนุสัญญาว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิใน
การรวมตัว ค.ศ. ๑๙๔๘ (พ.ศ. ๒๔๙๐) และในวรรค ๑ ของข้อแนะนำด้วยการทำ
ความตกลงร่วมกัน ค.ศ. ๑๙๕๑ (พ.ศ. ๒๔๙๔) และ

โดยการพิจารณาว่าควรมีการเพิ่มเติมมาตรการที่เหมาะสมไว้ในมาตรฐานดังกล่าวนี้ โดย
อยู่บนพื้นฐานเดิมและมุ่งหมายที่จะส่งเสริมการร่วมเจรจาต่อรองโดยเสรีและโดย
ความสมัครใจ และ

โดยการตัดสินใจที่เนื่องมาจากการรับรองข้อเสนอบางประการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม
การร่วมเจรจาต่อรอง ซึ่งเป็นหัวข้อที่สี่ในระเบียบวาระการประชุมของสมัชชา
ประชุมนี้ และ
โดยได้ตัดสินใจกำหนดให้ข้อเสนอเหล่านี้อยู่ในรูปของอนุสัญญาระหว่างประเทศ
จึงมีมติรับรองอนุสัญญาต่อไปนี้ ซึ่งให้เรียกว่า อนุสัญญาว่าด้วยการร่วมเจรจาต่อรอง
ค.ศ. ๑๙๘๑ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ในวันที่สิบเก้าของเดือนมิถุนายน ของปีคริสต์ศักราชหนึ่งพันเก้าร้อย
แปดสิบเอ็ด

ส่วนที่ ๑ ขอบข่ายและคำนิยาม

มาตรา ๑

๑. อนุสัญญานี้มีผลบังคับกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจทุกแขนง
๒. การบังคับใช้อนุสัญญานี้ในส่วนที่เกี่ยวกับทหารและตำรวจ อาจกำหนดโดยกฎหมาย
และข้อบังคับ หรือแนวปฏิบัติแห่งชาติ
๓. ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการ อาจกำหนดรูปแบบพิเศษในการบังคับใช้อนุสัญญานี้
ตามกฎหมายและข้อบังคับ หรือแนวปฏิบัติแห่งชาติ

มาตรา ๒

เพื่อประโยชน์แห่งวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้ คำว่า “การร่วมเจรจาต่อรอง” หมายถึง
การเจรจาทุกประเภทที่เกิดขึ้นระหว่างนายจ้าง กลุ่มของนายจ้าง หรือองค์กรหนึ่งหรือหลาย
องค์กรของนายจ้าง ฝ่ายหนึ่ง กับองค์กรคนงานหนึ่งหรือหลายองค์กร อีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อ

- (ก) พิจารณากำหนดสภาพการทำงานและระยะเวลาในการจ้างงาน และ/หรือ
- (ข) กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนายจ้างกับฝ่ายคนงาน
- (ค) กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนายจ้างหรือองค์กรนายจ้าง กับฝ่ายองค์กรคนงาน
องค์กรใดองค์กรหนึ่งหรือหลายองค์กร

มาตรา ๓

๑. หากกฎหมายและแนวปฏิบัติแห่งชาติ รับรองการมีอยู่ของผู้แทนฝ่ายคนงาน ตามความ
ในมาตรา ๓ ข้อ (ข) ของอนุสัญญาว่าด้วยผู้แทนฝ่ายคนงาน ค.ศ. ๑๙๗๑ (พ.ศ. ๒๕๑๔) และเพื่อ
วัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้ กฎหมายและแนวปฏิบัติแห่งชาติอาจต้องกำหนดขอบข่าย
ครอบคลุมประเด็นการร่วมเจรจาต่อรองระหว่างผู้แทนดังกล่าวด้วย

๒. เพื่อให้สอดคล้องกับความในวรรค ๑ ของมาตรานี้ หากคำว่า การร่วมเจรจาต่อรอง หมายความว่า การรวมถึงการเจรจากับผู้แทนฝ่ายคนงานตามที่อ้างถึงในวรรคดังกล่าวด้วย ควรดำเนินมาตรการที่เหมาะสมและตามความจำเป็น เพื่อประกันว่าการดำรงอยู่ของผู้แทนเหล่านี้จะไม่ถูกใช้เพื่อทำให้สถานะขององค์กรคนงานอ่อนแอลง

ส่วนที่ ๒ วิธีการบังคับใช้

มาตรา ๔

บทบัญญัติทั้งหลายของอนุสัญญานี้ หากไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ด้วยวิธีการทำความตกลงร่วมกัน การตัดสินโดยอนุญาโตตุลาการ หรือโดยวิธีอื่นที่อาจมีในลักษณะของการปฏิบัติแห่งชาติ ก็ให้บังคับโดยกฎหมายและข้อบังคับแห่งชาติ

ส่วนที่ ๓ การส่งเสริมการร่วมเจรจาต่อรอง

มาตรา ๕

๑. มาตรการต่างๆ ที่ปรับปรุงตามสภาพการณ์ของประเทศ ควรมีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมการร่วมเจรจาต่อรอง

๒. จุดมุ่งหมายของมาตรการที่อ้างถึงในวรรค ๑ ของมาตรานี้ มีดังต่อไปนี้

- (ก) เพื่อส่งเสริมให้มีการร่วมเจรจาสำหรับนายจ้างทั้งหมดกับกลุ่มคนงานทุกกลุ่มในแขนงต่างๆ ของกิจกรรมที่อยู่ภายใต้การครอบคลุมของอนุสัญญานี้
- (ข) การร่วมเจรจาต่อรองควรมีการขยายครอบคลุมในทุกประเด็นตามความในข้อ (ก) (ข) และ (ค) ของมาตรา ๒ แห่งอนุสัญญานี้
- (ค) ควรส่งเสริมสนับสนุนการสร้างกฎเกณฑ์ของวิธีการตามที่ได้ตกลงกันระหว่างองค์กรนายจ้างกับองค์กรคนงาน
- (ง) การร่วมเจรจาต่อรองต้องไม่ถูกขัดขวาง ด้วยสาเหตุจากการไม่มีกฎเกณฑ์ควบคุมกระบวนการเจรจาที่จะนำมาใช้ หรือด้วยสาเหตุจากความไม่เพียงพอหรือความไม่เหมาะสมของกฎเกณฑ์ดังกล่าว
- (จ) องค์กรและกระบวนการสำหรับการยุติข้อพิพาทแรงงาน ควรได้รับการตระหนักว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการร่วมเจรจาต่อรอง

มาตรา ๖

บทบัญญัติของอนุสัญญาฉบับนี้ มิได้มีบทพหุพจน์ในการดำเนินการของระบบแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งมีการร่วมเจรจาเกิดขึ้นในกรอบงานเจรจาไกล่เกลี่ยและ/หรือไกล่เกลี่ย การชี้ขาดข้อพิพาท หรือ สถาบันและกลไกหรือสถาบันที่ฝ่ายต่างๆ เข้าสู่กระบวนการร่วมเจรจาต่อรองโดยความสมัครใจ

มาตรา ๗

มาตรการต่างๆ ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการร่วมเจรจาต่อรอง ควรมีการปรึกษาหารือกันก่อน และการตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับองค์กรนายจ้างและองค์กรคนงาน ซึ่งอาจเกิดขึ้นเมื่อใดก็ได้

มาตรา ๘

มาตรการที่เกิดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการร่วมเจรจาต่อรองนั้น จะต้องไม่เป็นที่เข้าใจว่า หรือถูกนำไปใช้ เพื่อขัดขวางเสรีภาพในการร่วมเจรจาต่อรอง

ส่วนที่ ๔ บทบัญญัติท้ายบท**มาตรา ๙**

อนุสัญญาฉบับนี้มีใช้การปรับปรุงแก้ไขอนุสัญญาหรือข้อแนะใดๆ ที่มีอยู่แต่อย่างใด

มาตรา ๑๐

การให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้อย่างเป็นทางการ จะต้องแจ้งให้ผู้อำนวยการใหญ่สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศทราบเพื่อการจดทะเบียน

มาตรา ๑๑

๑. อนุสัญญาฉบับนี้จะผูกพันเฉพาะรัฐสมาชิกขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ซึ่งการให้สัตยาบันของตนได้รับการจดทะเบียนไว้กับผู้อำนวยการใหญ่สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศแล้ว

๒. อนุสัญญาฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นสิบสองเดือนนับแต่วันที่การให้สัตยาบันของรัฐสมาชิกสองประเทศได้รับการจดทะเบียนไว้กับผู้อำนวยการใหญ่แล้ว

๓. หลังจากนั้น อนุสัญญาฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้สำหรับรัฐสมาชิกใดๆ เมื่อพ้นสิบสองเดือนนับแต่วันที่การให้สัตยาบันของตนได้รับการจดทะเบียนแล้ว

มาตรา ๑๒

๑. รัฐสมาชิกซึ่งได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้แล้ว อาจบอกเลิกการให้สัตยาบันได้เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่อนุสัญญาฉบับนี้มีผลบังคับใช้เป็นครั้งแรก โดยให้แจ้งต่อผู้อำนวยการใหญ่สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศเพื่อจดทะเบียน การบอกเลิกการให้สัตยาบันดังกล่าวจะไม่มีผลจนกว่าจะพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับจดทะเบียน

๒. รัฐสมาชิกใดซึ่งได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้ และซึ่งไม่ได้ใช้สิทธิในการบอกเลิกการให้สัตยาบันตามนัยแห่งมาตรานี้ภายในปีถัดไปเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาสิบปีตามความในวรรคก่อน จะต้องมิพ้นระงับผูกพันต่อไปอีกเป็นระยะเวลาสิบปี และหลังจากนั้นอาจบอกเลิกการให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้ได้ เมื่อสิ้นสุดแต่ละคาบของระยะเวลาสิบปีตามเงื่อนไขในมาตรานี้

มาตรา ๑๓

๑. ให้ผู้อำนวยการใหญ่สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศแจ้งแก่รัฐสมาชิกขององค์การแรงงานระหว่างประเทศทุกประเทศทราบเกี่ยวกับการจดทะเบียนการให้สัตยาบันและการบอกเลิกการให้สัตยาบันทั้งหลายที่รัฐสมาชิกขององค์การได้แจ้งไป

๒. ในการแจ้งให้รัฐสมาชิกขององค์การทราบเกี่ยวกับการจดทะเบียนการให้สัตยาบันของรัฐสมาชิกลำดับที่สอง ซึ่งได้แจ้งแก่ผู้อำนวยการใหญ่แล้วนั้น ให้ผู้อำนวยการใหญ่แจ้งแก่รัฐสมาชิกขององค์การได้รับทราบถึงวันที่ที่อนุสัญญาฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้ด้วย

มาตรา ๑๔

ให้ผู้อำนวยการใหญ่สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศแจ้งแก่เลขาธิการสหประชาชาติทราบเกี่ยวกับรายละเอียดอย่างสมบูรณ์ของการให้สัตยาบันและการบอกเลิกการให้สัตยาบันทั้งหลายที่ผู้อำนวยการใหญ่ได้รับจดทะเบียนตามบทบัญญัติของหลายมาตราก่อนหน้านี้ เพื่อจดทะเบียนตามมาตรา ๑๐๒ ของกฎบัตรสหประชาชาติ

มาตรา ๑๕

เมื่อใดก็ตามหากพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็น ให้คณะประศาสน์การของสำนักงานแรงงานระหว่างประเทศเสนอรายงานเกี่ยวกับผลบังคับใช้อนุสัญญาฉบับนี้ทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วน เข้าไว้ในระเบียบวาระของการประชุมใหญ่

มาตรา ๑๖

๑. ถ้าที่ประชุมใหญ่รับรองอนุสัญญาฉบับใหม่ที่แก้ไขอนุสัญญาฉบับนี้ทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน และถ้าอนุสัญญาฉบับใหม่ไม่ได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้

(ก) การให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับที่แก้ไขใหม่ของรัฐสมาชิก มีผลเป็นการบอกเลิกการให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้โดยปริยายในทันทีที่อนุสัญญาฉบับที่แก้ไขใหม่มีผลบังคับใช้แล้ว โดยไม่ต้องคำนึงถึงบทบัญญัติของมาตรา ๑๕ ข้างต้น

(ข) นับแต่วันที่อนุสัญญาฉบับที่แก้ไขใหม่มีผลบังคับใช้ ให้การให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้ของรัฐสมาชิกยุติลง

๒. ไม่ว่ากรณีใดๆ ให้อนุสัญญาฉบับนี้ยังคงมีผลบังคับใช้ตามแบบและเนื้อความเช่นเดิมสำหรับรัฐสมาชิกทั้งหลายซึ่งได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้แล้ว แต่ไม่ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับที่แก้ไขใหม่

มาตรา ๑๗

ตัวบทอนุสัญญาฉบับนี้ ทั้งที่เป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส มีผลบังคับเท่าเทียมกัน

ปรับปรุงคำแปล โดยนายบัญญัติ ศิริปรีชา
กลุ่มงานมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ
สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน 6 สิงหาคม ๒๕๕๒